

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 10.

Den 10 Marts 1798.

Offentlige Foranstaltninger.

Under 3 Nov. 1787 tilskrev afgangne Stiftamtmand Fieldsted i Trondhjem Cancelliet, at der vel tilførm havde været nogen Indretning med Trondhjems Borgerkab, for at gjøre Bagter i fornødne Tilfælde, samt at samles til Øvelse i de militaire Haandgreb og Parade-Marscher m. v., men at disse Indretninger i 14 a 15 Aar ikke havde været i Brug; ligesom og de forhen værende Capitainer og Officierer ved dette Borgercorps deels vare borte døde, deels havde frasagt sig deres Post, af hvilke Aarsager den hele Forsatning lidt efter lidt var kommen ud af Orden, og hensefalden til fuldkommen Uvirksomhed.

Bemælte Stiftamtmand ansøgte videre, at han havde anvendt megen Umage paa at bringe det borgerlige Militaire i Trondhjem i samme Forsatning, som det er i andre Rigeets Hovedstæder, og til den Ende la-

det

det affatte Mandtals-Ruller over Borgerfabet, hvorved han havde fundet, at det da brugelige Mandfabs Antal var for svært til den forrige Indretning af 4 Compagnier, og den passeligste Inddeling syntes at blive i 2 Compagnier, hvert paa 120 til 130 Mand, hvortil havde to nye Faner; og naar tillige betragtedes, at der til 4 Compagnier udfordredes 16 Ober-Officierer og 4 Adjutanter, hvilke altid havde været befriede for Indquartering og andre Tjynger, vilde deraf flyde for mange Byrder paa de andre Borgere.

Han havde og overtalt tvende Mænd, om hvis Duellighed og Anseelse hos Borgerfabet han var forvisset, til at være Borger-Capitainer, dog under Vilkaar, at han selv paatog sig den hele Bestyrelse, samt at begge Capitainer maatte bære Pord'epee, og den første have Navn af Stads-Capitain, samt at de, tilligemed øvrige Officierer, befriedes for Indquarterings-Skat og Byens personlige Ombudde, ligesom de og forlangte, at bære guldsnørede Hatte og en passende Uniform.

Efterat Cancelliet havde indhentet de fornødne Oplysninger, tilkjendegav det under 22 Marts 1788 Stiftamtmanden, at det, i det Væsentlige, bifaldt hans Forslag, hvorefter han under 22 Maj 1790 tilskrev bemældte Collegium, at han, efterat have modtaget foranførte Cancelliekrivelse, havde bestræbt sig for at bringe Trondhjems Borgerfabe under nogenlunde Exercice, og i den Forsatning, at det med Anstændighed kunde parade
dere

dere og forrette Garnisons-Tjeneste ved Kronprindsens Nærværelse i Trondhjem i Sommeren 1788.

Da nu et Borger-Corps baade i Fred og Krig er nyttigt i en betydelig Grandsfestad, som Trondhjem, saa havde han overtalt bemældte tvende Capitainer (efterat have meddeelt dem sine egne Ideer derim) til at forfatte et Reglement for Trondhjems borgerlige Militair-væsen; hvilket Reglement tilligemed en Plan, der indeholdt Grundene for samme, og Stiftamtmandens Bemærkninger ved nogle Poster deri, denne indsendte til Hs. Majestæts Approbation.

Under 21 Januar 1791 erholdt bemældte Reglement, med nogle faa Forandringer, kongelig Approbation. Foruden Bestemmelserne angaaende hvorledes de indrettede tvende Borger-Compagnier skulde organiseres, og hvilke Øvelser derved skulde foretages m. m., blev end videre ved dette approberede Reglement fastsat: at der skulde være en Stadthauptmand, hvortil for denne Gang udnævnedes den ene af Capitainerne, ved Navn Lysholm, som blev forundt Capitains Rang i Armeen; fremdeles, at hverken han eller nogen af de andre Borger-Officierer kunde vente staaende Gage af Kongens Kasse; videre, at Hs. Majest. ved Vacance forbeholdt sig Balget af hans Eitermand; og endeligen, at der i Henseende til de øvrige Officierers Bestallinger skulde forholdes, som i de andre Kjøbstæder i Norge.

Da en stor Deel af Trondhjems Borgerkab gjorde adskillige Erindringer imod ovennævnte Reglement for Borger-Compagnierne sammesteds, bestemte Hs. Majest. under 22 Junii 1792, efter Borgerkabets derom indkomne Ansøgning, at Reglementets Execution maatte forhaanden udsættes, og Magistraten i Trondhjem derimod befales, at sammentræde med fire af de eligerede Mænd, som de 12 Byens Repræsentanter imellem sig ved fleste Stemmer skulde udvælge, og tvende, paa lige Maade valgte, af hvert Borger-Compagnie, for at udkaſte et nyt Reglement, hvori skulde anføres Grundene for enhver Post, som afveeg fra det approberede, hvilket Udkaſt af Stiftamtmanden, med hans Betænkning derover, skulde indsendes.

I Følge heraf er et Udkaſt til et ſaadant Reglement blevet forfattet, hvilket, tilligemed de Forandringer, som fire af Byens 12 eligerede Mænd deri have foreslaaet, ſamt Magistratens over det Hele afgivne Betænkning, og nu varende Stiftamtmands Erklæring, er af Cancelliet forelagt til Kongens Befaling.

I Følge Hs. Majestæts paa Forestillingen afgivne Resolution, er, under 2 Marts udfærdiget en kongelig Befaling til Stiftamtmanden i Trondhjem, hvorved det gjorte Udkaſt med nogle ſaa, ved Erklæringerne foranledigede, Forandringer, approberes ſom Reglement for de paa nye organiserede tvende Borger-Compagnier sammesteds, hvortil end videre er ſøjet den Beſtemmelse,

at Hs. Majest. for bestandigen forbeholder sig Udnævnelsen af Stadthauptmanden, som første Officier ved dette Corps.

Til den i Anledning af Qvægsygen anordnede bestandige Commission i Kjøbenhavn er med Posten den 5 Marts indkommen Efterretning om den iblandt Qvæget i Nordhastedt i Syder-Ditmarschen udbrudte Syge, som det S. 153 anførte Udtog af det kongelige Patent besangaaende ommælber. Den indløbne Efterretning indeholder følgende Omstændigheder: at i een Stald vare to Køer bortdøde, en syg havde kolde Øren, rindende Øjne, og flere Kjendetegn paa en farlig Sygdom; de øvrige Kreaturer i samme Stald vare allerede befængte. Ovennævnte Commission har strax under 6 d. M. foranstaltet Nedslagningen saavel af det syge, som endnu funde Qvæg i den befængte Stald, samt i alle de Stalde der i Egnen, hvortil Sygdommen maatte udbrede sig. Sperring af de befængte Steder ved Bagter og Posteringer, samt de øvrige Midler, der kunne anvendes til at standse Sygdommen i sit første Udbrud, og derved forhindre dens videre Udbredelse, ere og anvendte.

Forgivning.

I Følge kongelig Befaling har Rentekammeret, ved Placat af 23 Febr. bekendtgjort, at til Erstatning af den i Aaret 1796 ved Arbejdet paa Hoved-Landvejenes

vejenes nye Anlæg i Sjælland og Fyen, og ved de i Folge Vej-Forordningen af 13 Dec. 1793, dens 35, foranstaltede Opmaalinger og Kaarters Optagelse over Landevejene, med videre, i Sjælland, Fyen og Jylland for den almindelige Vejkasses Regning medgangne, og af den kongelige Kasse forskudsvis udbetalte, Sum, som, efter den af General-Vej-Commissionen derover forfattede Beregning, beløber sig til 35,233 Rd. 62 $\frac{1}{2}$ S., bliver nu, i Folge berorte Forordnings 66 s. og Hs. Majestæts Resolution af 21 Febr., af Hartkornet i Danmark med indeværende Aars Januar-Quartals Skatter, at udrede efter de i meerbemældte Forordning om Vejvæsenet i Danmark af 13 Dec. 1793, dens 30 og 31 ss foreskrevne Regler.

Ovennævnte Placat meddeler udførlig Bestemmelse over, hvad til benævnte Vej-Arbejde skal udredes af Tønde Hartkorn 1) af frie, 2) af ufrie og 3) af skattefrie, men tiendepligtige, Hovedgaards-Jorder; 4) af Bøndergods, som drives under Hovedgaarden; 5) af Grævernes, Friherrernes og Andres privilegerede Hartkorns Bøndergods; 6) af Præstegaardenes og Degneboligernes frie Hartkorn; 7) af Annergods, 8) af Mensalgods, samt Præsters og Degnes tiende- og skattepligtige Jorder; 9) af contribuerende Hartkorn. Alle disse Classer betale i forskjelligt Forhold, eftersom Hartkornet ligger a) i Amtet, hvori Arbejdet er fæet, b) i Stiftets andre Amter, eller c) i de øvrige Stifter i Danmark.

For saavidt ellers ved denne Udskrivning maatte indkomme en større Sum, end den i Aaret 1796 virkeligen medgangne, bliver Overskudet at ansee som Forflud paa de i Aaret 1797 medgangne Vej-Omkostninger, og skal, ved Repartitionen af disse, i sin Tid blive Yderne tilgode beregnet, ligesom ogsaa den af Udskrivningen for 1795 overskydende, og i den kongelige Kasse indkomne Beholdning, 9,174 Rd. 42 $\frac{1}{2}$, er beregnet i Regnskabet for Aaret 1796.

Da den ved Placaten af 6 Jun. 1787 bestemte Tid for Vedvarelsen af den for Skibes Udredning til Fiskefangst under Island udsatte Præmie med afvigte Aar var udløben, saa har Hs. Majest. endnu fremdeles, saa vel for at opmuntre sine Undersaatter til Islands Besæjling, som for at befordre Fiskeriet, ved Placat af 28 Febr. d. A. bevilget, at den ved Placaten af 6 Jun. 1787 tilstaaede Præmie af 10 Rd. pr. Commercelæst af Skibes Drægtighed fra 15 indtil 30 Commercelaster endnu for det Første i fem paa hinanden følgende Aar maa vedvare, og godtgjøres aarligen indtil for 600 Commerce-Laster for de Skibe, som udredes til bemældte Fiskeri, og det under samme Bestemmelser og Forpligtelser, som Placaten af 6 Jun. 1787 og den fra Commerce-Collegio under 30 April 1791 udsærdigede Placat indeholde, dog med følgende nærmere Bestemmelser:

- 1) Udrustnings-Præmien, som efter § 2 i Placaten af 1787 kunde ventes at vorde vedkommende Nedere foreskudt, bliver for Fremtiden ej udbetalt førend Nederne, saaledes som i samme Placat Art. 4 er foreskrevet, have beviist, at de virkelig have fuldført Rejsen.
- 2) Paategninger af vedkommende Øvrighedspersoner i Lsland paa Skibsjournals-Udtogene, som til Beviis- lighed for Fiskeriets Fuldsørelse skal indleveres, maa indeholde, at den befalede edelige Forsikkring af Skip- peren, Styrmanden og endnu Een af Mandskabet om Journal-Udtogets Rigtighed, er underskrevet i Øvrighedspersonens Overværelse.

Paa det Retternes Skrivere, som i Delinquent-, Justits- og andre offentlige Sager maa, uden Betaling, udfærdige Acterne og de fornødne Udskrivter i deslige Sager, ikke skulle besværes med Udlæg af rede Penge for det Papir, som dertil medgaaer, og det, som Ind- bindningen koster, saa har Hs. Maj st., ved Rescript af Gaars Dato til samtlige Stiftamtmand, Amtmand, Græver og Baroner i Danmark og Norge, bestemt, at Bekostningerne paa Papir og Indbinding skulle her- efter godtgjøres samtlige Retternes Skrivere af Delin- quent-Kassen i de Sager, hvis øvrige Udgiwter, efter Anordningerne, skulle afholdes af denne Kasse, og af Sigt- og Sagesalbs-Kassen i de Sager, hvis øvrige Om-
kost-

Føstninger deraf udredes. Dog skal Betalingen af Skriveren anføres paa Acten under hans Haand, da han for sammes Rigtighed staaer til Ansvar. I øvrigt skal i benyttede Sager Papir og Indbinding ej komme enten Delinquent-Kasserne eller Sigt- og Sagesalgs-Kasserne til Udgiwt.

Da der, efter de indkomne Beretninger, have, i Nordhastedt i Landskabet i Syder-Ditmarschen, yttert sig betænkkelige Tegn til Udbrudet af en Sygdom blandt Nvæget, hvilken holdes for den sande og farlige Nvægsyge, saa har Hs. Majest. igjennem det tydske Cancellie, ved Patent af Gaars Dato, gjort Indbyggerne i Hertugdømmet Holsteen, Hertsædet Pinneberg, Grævfabet Ranzau og Staden Altona, men især de derværende Øvrigheder og Embedsmænd, opmærksomme paa det, under 25 Aug. 1785, udstedte kongelige Patent angaaende Hornqvægsygen og de Foranstaltninger og Anordninger, som i Henseende til den skulle træffes, samt derhos, til dette Patents nøjere Bestemmelse, anordnet:

1) At det skal være den i Kjøbenhavn anordnede bestående Commission angaaende Nvægsygen tilladt, ved Nvægsygens første Udbrud, ogsaa i Hertugdømmet Holsteen at foranstalte Nvægets Nedslagning, og at Værdien af det i saadant Fald, efter Commissionens Foranstaltning, nedslagne Nvæg skal godtgjøres Eierne saaledes, som i Hertugdømmet Slesvig.

2) At

- 2). At det herefter ligesaalet i Hertugdommet Holsteen, som i Hertugdommet Slesvig, skal være tilladt, nogetsteds at foretage Qvægsygens Inoculation, førend bemældte Commission, enten ved offentlig Bekjendtgjærelse, eller, i enkelte Tilfælde, efter foregaaende Undersøgelse, skriftligen dertil har givet sit Samtykke.

Privilegium.

Siden den nyeste Told-Anordning, foruden den forhen tilladte Handel med ostindiske og chinesiske Silke-Varer, ogsaa tillader fremmede Silkevarers Indførsel, ere Detail-Handlernes Bestillinger ved den kjøbenhavnske Silke-Fabrik blevne sjeldnere. For nu at lette Affættningen af dens Production derved, at ogsaa fremmede Silke- og Halvsilke-Varer kunne faaes paa samme Sted, hvor de her fabrikerede udsælges, har Hs. Majest., efter Ansøgning af Fabrikens Ejer, Grosserer Brandorph, og efter Commerce-Collegii derover meddeelte Betænkning, under 9 d. M. bevilget, at han, ved bemældte Fabriks Fuldmægtig, P. A. Neumann, maa i Kjøbenhavn holde en aaben Butik, og deraf til Alle og Enhver udsælge i store og smaa Partier saavel Fabrikens egne forarbejdede Silketøjer, som udenlandske Silke- og Halvsilke-Varer.

Blandede Efterretninger.

I Anledning af en Forespørgsel, om ikke Betalingen for Bielse-Breve kunde nedsættes, naar Folk af
 Bonz

Bondestanden søge disse Bevillinger for at spare de Omkostninger, der ere forbundne med at holde Trolovelse, har Cancelliet under 17 Febr. d. A. tilskrevet Biskoppen over Aarhus Stift, at, naar Almues-Folk ville vies i Kirken uden foregaaende Trolovelse og Lysning af Prædikestolen, forundes dem dertil, paa Ansøgning, altid gratis Bevilling.

I Nr. 7 af denne Tidende meddelede Udgiverne Efterretning om den gode Forstaaelse, som, efter de seneste officielle Beretninger, hersker imellem Danmark og Algier. Vi kunne om denne Sag endnu meddele Læserne Følgende: Efterat Kammerherre, Commandeur-Capitain Steen Wille sidstafvigte 29 Dec. var ankommen i Algiers Havn, og med den danske Consul havde aftalt det Fornødne, begav han sig til Deyen, og fordrede hans bestemte Svar: om han vilde vedligeholde Venskabet med Danmark eller ej, uagtet den Fregat, han havde begjert, ikke kunde bevilges? Deyen blev meget opbragt, svarede, at Danmark havde Krig, og sendte, til Tegn derpaa, Bud til Consulen efter Fredstractaten. Imidlertid blev, efter tre Timers Forløb, Alting bragt i Orden igjen, og Deyen gav sit Ord paa, at Venskabet skulde vedvare urokkeligt.

Endslønt dette skal være første Gang, at nogen fremmed Magt har æftet et saa kategorisk Svar af Deyen, forlod dog bemældte Kammerherre Wille Algier med

med alle Beviser paa udmærket Agtelse, og Deyen lod ham endog give en Salut, da han steg i sin Chaloupe, hvilket ellers ikke er brugeligt.

I Anledning af Kammerherrens ved Algier brugte Conduite, er ham, efter kongelig Befaling, gennem Admiralitets- og Commissariats-Collegium tilkjendegivet Hs. Majestæts Bifald i følgende Skrivelse af 2 Marts:

"Efterat man allerunderdanigst havde forelagt Hs. Kongl. Majest. de os fra Hr. Kammerherren under 1 Januarii sidstleden tilskillede Rapporter, hvis Indhold afgiver nye Beviser paa deres udmærket gode Forhold, endog med at fremvirke, paa en ærefuld Maade, den forønskede gode Forstaaelse imellem Hs. Majest. og Deyen i Algier, har Hs. Kongl. Majest. allernaadigst befalet:

"At dette Collegium skulde tilkjendegive Hr. Kammerherren det særdeles Velbehag, hvormed Allerhøjstsamme har anseet Deres Fremgangsmaade i at udføre det Dem, i saa Henseende, Anfortroede."

"Bed herom med megen Fornøjelse at underrette Dem oplyder man Hs. Majestæts os givne allernaadigste Befaling."

Til desto større Betryggelse for enhver Vedkommende skal det herefter altid iagttages, at alle Expeditioner og Forhandlinger fra Overformynderiet i Kjøbenhavn ere forsynede med begge Overformyndernes Underskrift, saafremt de skulde have Gyldighed; hvorfor Cancelliet, under Dags Dato, har anmodet Kjøbenhavns

Ma-

Magistrat, til almindelig Efterretning ved en Placat at lade dette bekjendtgjøre.

I Højesterets tredie Session, som ophørte den 15 Februar, ere 39 Sager blevne paadømte, og 2 forligte. Naar disse lægges til de i de foregaaende Sessioner afgjorte 271 Sager, ere der i alt, for Aaret 1797, afgjorte 312 Sager, hvoriblandt have været 122 Delinquent- og Justitsfager.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Det residierende Capellanie til Hørbeløv og Falqversløv paa Falster, 100 Rdlr. af Sognepræsten, samt Højtids-Offer af Menigheden. Capellaniet pro loco ved Frue Kirke i Aalborg, 150 Rdlr. Mejrup Sognekald i Ribe Stift, 236 Rdlr. Røe Sognekald paa Bornholm, 122 Rd. Ørlandets Sognekald i Trondhjems Stift, 380 Rdlr. Bispe-Embedet i Christiansands Stift. Byfoged og Politimester-Embedet i Christiansand.

Befordringer.

Under det danske Cancellie: Den 7 Marts er Cand. P. Holst udnævnt til Catechet ved Frue Kirke i Kjøbenhavn. Raadmand N. Hviid ligeledes til Vice-Borgemester i Aarhus, samt ved Vacance at tiltræde virkelig Borgemeesters Løn og Indkomst, imod at han da fratræder de ham anbetroede Embeder, som Raadmand

mand og Byfoged sammesteds, og som Herredsfoged og
 Skriver i Haslef, Vester-Lisberg, Galten og Houlberg
 Herreder; Copiist J. Michelsen til Assistent ved Un-
 derfoged-Embedet i Kjøbenhavn; Skibspræst C. J.
 Wittendorff til Sognepræst i Jegindøe under Aalborg
 Stift; Sognepræsten til Mejrup i Ribe Stift, S.
 Haugaard, til resid. Capellan i Beile og Hospitalspræst
 sammesteds, samt Sognepræst til Bindinge; Sognepræ-
 sten til Hofanger i Bergens Stift, S. Lihme, til Sog-
 nepræst i Indvigen; og i hans Sted Personel-Capellan
 J. H. Blichfeldt; Sognepræsten til Ørlandet, J. J.
 Bech, til resid. Capellan ved Domkirken i Trondhjem.

Under det tydske Cancellie: Den 2 Marts
 er den deputerede Borger P. Jansen i Flensborg udnævnt
 til Medforstander og Provisor ved det derværende Ho-
 spital istedetfor den afdøde B. Brodersen.

Under Generalitetet: Den 2 Marts er Can-
 didatus juris J. H. Ballauf befikket til Auditeur ved
 det norske Livregiment til Fods; Compagnie-Feldtsjæf
 af samme Regiment, Candidatus Chirurgia H. Christian
 til Bataillons-Chirurgus ved det søndensjeldske Infan-
 terie-Regiment; den affedigede Capitain L. v. Friis til
 Bagtmester-Lieutenant ved Fredericia's Fæstning; samt
 Fændrik Sihm til Second-Lieutenant, og Premier-
 Brandmester J. Wörning til virkelig Fændrik, begge
 ved Brand-Compagniet i Kjøbenhavn. Under s. D. er
 den ved det syenske Regiment lette Dragoner à la suite
 staaende

staaende Cornet v. Suhr, efter Ansøgning, i Naade afskediget med Second-Lieutenants Character.

Under Rentekammeret: Den 7 Marts er Græv O. J. Moltke udnævnt til Amtmand for Bradsberg Amt. Ligeledes er Fuldmægtigen i de norske Overformynderi-Regnskabers Revisions-Contoir under Rentekammeret, P. R. Drejer, forflyttet til den ledige Fuldmægtigplads i Fyens og Jyllands Landvæsens-Contoir, samt Fuldmægtigen i det sjælandske Contoir, J. Valeur, paa lige Naade forflyttet til den ledige Fuldmægtigplads i Fyens og Sjælands Stifters Contoir. Den nuværende anden Fuldmægtig i det første Kjøbstad-Regnskabernes Revisions-Contoir, F. Grandjean, er ansat som Fuldmægtig i bemældte Contoir. Copiisten i de norske Overformynderi-Regnskabers Revisions-Contoir, G. E. Borchsenius er beskikket til Fuldmægtig sammesteds; Copiisten i de sjælandske og fynske Overformynderi-Regnskabers Revisions-Contoir, C. L. Waldsøe, ligesaa til Fuldmægtig i det kjøbenhavnske Contoir, og Copiisten i de jydsk Stifters Contoir, T. Kongslew til anden Fuldmægtig i det sjælandske Renteskriver-Contoir. Cand. jur. og Volontair i det trondhjemske Renteskriver-Contoir, E. Barth, er ansat til anden Copiist i dette Contoir; Cand. jur. og Volontair i Sjælands Landvæsens-Contoir, M. J. E. Herbst, ligeledes til anden Copiist i de jydsk Stifters Contoir; Skriveren i det første Kjøbstad-Regnskabernes Revisions-Contoir, J. E. Rohde, ligeledes

ledes til Copiist sammesteds; Volontairen i de norske Overformynderi-Regnskabers Revisions-Contoir, C. W. Egidsen, ligeledes til Copiist i samme Contoir, og endeligen Gram. jur. J. Rygh ligeledes til Copiist i de skælandske og syenske Overformynderi-Regnskabers Revisions-Contoir.

Under General-Toldkammeret: Den 28 Febr. er Procurator N. Schnabel beskikket til Told-Procureur i Bergens By og Stift.

Under General-Postamtet: Den 2 Marts er Postfører J. S. Johne udnævnt til Postmester i Roestilde, forhen varende Postfører A. Hansen ligesaa til Postmester i Ribe, endeligen Cancellieraad og By-skriver i Varde, H. W. Pøllgaard ligesaa til Postmester sammesteds.

Under Kjøbenhavns Magistrat: Den 23 Febr. er N. A. Holten beskikket til Stadsmægler i Kjøbenhavn.

Rettelser.

I Nr. 8, S. 119, L. 16 istedetfor Conferenceraad og Højesterets-Assessor Treskov, læs: Højesterets-Assessor Fridsch.

S. 132, L. 13 istedetfor dømt, læs: idømt.

I Nr. 9, S. 133, L. 9 og 10 istedetfor Svangerskabet, læs: Besvangrelsen.

Al denne Tidende udgives ugentligen eet Nummer, der forsendes med de ridende Poster til Norge, de danske Provindser og Hertugdømmene.